

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XII. Qua ratione se gerere debeat is, quem alius laudat, aut calumniatur & quando expediat ipsis calumniantibus & murmurantibus rationem de rebus suis reddere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

felix: seruando scilicet secretum, bonumque proximi nomen, quamdiu is manifesta sua culpa illud non amittit: aut ad ipsius vtilitatem expedit, illam manifestare; aut denique quando finis aliquis sanctus adest, cur reueletur. vt supra est dictum.

CAPVT XII.

VARATIONE SE GERERE DEBEAT IS, QVEM
 alius laudat aut calumniatur: & quando expediat ipsis calumniantibus
 & murmurantibus rationem de rebus suis addere.

AD perfectionē nostrā nō satis est linguā nostrā ita benē refrenare, vt neq; in *adulationis*, neq; in *murmurationis* contra alios extrema declinet; sed necesse etiam est nosse similibus verbis vti, quando alij eadem pro nobis dixerint, aut contra nos: ordinariē: n. nō desunt in mūdo duo persecutores, quos S. Aug. *adulatores* ac *detractores*, appellat quorū linguę grauius sępē nos persequūtur, quā manus & gladij homicidarū, eorū enim opera dē mō ad iustos oppugnandos & expugnandos vtitur: nā laudib. & adulationibus eos deiciūt in *superbiā* & inanē gloriam; murmurantibus verō & calūnijs in *impatentiā*: propterea (ait S. hic Doctor) constituit Deus D. N. vt ipsius Electi *utrumq;* hoc genus probationū & tentationū experiātur, quib. purificētur, magisq; in virtutibus perficiātur: quis. n. existimaret, laudationes esse *ignem* ei qui laudatur, nisi Spiritus S. dixisset: *quomodo probatur in cōfatorio argenti, & in fornace aurū: sic probatur homo ore laudantis*. Caminus est os; gnis verō *laudatio*, in quē ingreditur *virtus* laudati: quę, si sit *imperfecta*, nec benē radicata, tota euaneſcit in *ſumum* vanitatis, & *ſcoriam* delectationis terrenę, & *ſtammū* solius ſpeciei externę si autē virtus est *ſolida* benēq; radicata, purior euadit ac ſplēdidior. Perfectus. n. nihili ducit humanas laudes, benē ſciēs, ſe nō aliud eſſe, quā ſit coram Deo; & si quid boni habet, id nō ſuū eſſe, ſed Dei; cui laus & gloria rota debetur. His addit S. Gregorius explicās hunc locū, laudationē torquere bonos, exhilarare verō improbos: Sed dum bonos cruciat, eos quaſi ignis purificat, & dū malos exhilarat: eos indicat eſſe reprobos; peccatores pascuntur ſuis laudibus, quia non ſui creatoris gloriam querūt, ſed iuſti, qui eā querūt, cruciantur illis, timētes, ſe fortē intus nō habere, quod exterius audiūt de ſe: quod si fortē habēt, timēt eius iacturā, dū laudes ſuas audiūt; aut ne illud ſit premiū ſuz virtutis, quod eſſe deberet calcare ad proficiendū & perſeuerandū in ea: ne etiā Deus illam remuneret in hac vita bono illo nomine, quod ſua virtute conſequuntur: & hoc ſancto timore laudes ſuas audire horrent: ideoque nullum ex eis detrimentum accipiunt.

Duo perſecutores.
 In id pſ. 69.
 Euge. Euge.

Prōu. 27. 21.

Laus probat
 virtutem.

Lib. 6 mor.
 cap. 2.

c 6

c 6

Laus tor-
 quat bonos,
 recreat ma-
 los.

c 6

Ex hoc igne transeunt iusti ad alterum calumniarum & *murmurationum* contra se: quemadmodum enim os laudantis ignis est, in quo probatur ipse laudatus: ita os murmurantis est, ignis in quo probatur is, de quo murmuratur, de quo igne dixit Ecclesiast. *b. homines receptibiles probari in camino humi- lationis*. valde. n. rigide & exacte virtutis gradus examinat & probat: debilis & imperfecta solet dissolui, & in fumum tristitia, impatiencie & anxietatis couerti: quæ in graui interdum peccata hominem pertrahunt: si autem firma sit ac perfecta, purior efficitur tolerantia, emittitque ex se maiores sanctitatis splendores. Cum igitur omnes (vt S. Augustinus ait) hos duos ignes ingrediuntur, vt ex eis incolumis euadas, danda tibi est opera, vt exitus bonus sit, sicut fuit ingressus, oras Deum D. N. (cuius ait Dauid esse *c. custodire intro- itum exitum* & nostrum, vt quemadmodum sanus & integer fuisti ingressus: & ita integer prodeas ac perfectus: cum enim sis vas fictile, facile, vt supra est dictum, confringeris ob tuam debilitatem, nisi a diuina gratia fias solidior.

ET HINC prouenit, quod prouidentia diuina (quemadmodum S. Gregor. perpendit) ad maiorem electorum suorum securitatem, constituit hos duos ignes mutuo sibi succedere: vt alter damnum reparet, quod alter intulerit: ita vt si laus nos erigit ac reddit inanes: calunia & contemptus deiciat nos & humiliet: & si hic tardiores nos ac timidiores reddit, illa nos foueat & animum addat: eum in modum, quo arbor diuersis temporibus a veteris & contrarijs impellitur, quam si vnus ad alterum latus inclinat, alter inclinat in contrarium, & ita remanet recta: ita iustus a *laudibus & contemptibus* oppugnatus robur acquirit, & firmitatem, ambulans, vt ait Apostolus, *d. per gloriam & ignobilitatem: per infamiam & bonam famam*, animo quodam his omnibus euentis superiori, vt in primo Tomo fuit explicatum exemplo Noemi & Ruth: quæ aduersitatum ac prosperitatum vicissitudine magnam in virtutibus constantiam acquisuerunt.

§. I. *Rationes vincendi in hisce conflictibus.*

Opera pretium est tamen *duas* vias hic ostendere vincendi in his congressibus: altera enim est *silentii perfecti*, cum talia audiuntur: altera *precedentis responsionis*. Silentium oriri debet ex humilitate cordis, non agnoscentis in se aliquid laude dignum; multa vero digna contemptu. Debetque huius humilitatis indicium aliquod exterius in vultu ipso apparere, aliter tamen atque aliter. Nam laudes audienti, tristitia est preferenda: vt appareat te illas illibenter audire, atque ita progressus in eis impediatur: si enim eas audire delectet, statim (vt S. Gregorius ait) illa crescent: pergunt enim adulatorum in eis referendis, vt te recreent: & sensum cor tuum emolliant; & rigorem, quem in boni rectique prosecutione adhibebas faciant relaxari.

quam-

b. Ecol. 2. 5.

*Murmur
probat pati-
entiam.
Supra.*

c. Ps. 120. 8.

*Laus &
contemptus
alternis nos
iuuant.*

d. 1. Co. 6. 2.

*Laudes tuas
tristitia
reprime.
Hom. 11.
in Ezch.*

quamobrem oportet eas statim retundere, tibi que ipsi interne dicere illud Dauidis: *Ferant confestim confusionem suam, qui dicunt mihi: Euge, Euge*, hoc est exurge, lætare, & gaude ob gregia tua facta: his enim inanibus verbis me in vanam gloriam & superbiam inducunt. Caue itaque sis hominum huius seculi imitator, qui ad inanes huiusmodi laudationes respondere solent verbis valde inhumanis, in signum gratitudinis, quo ostendunt, eas sibi arridere. Nunquam enim laudantis manum oscularentur, nisi propriam prius essent osculati, complacentes, sibi inaniter ex auditis proprijs laudibus, contra id quod S. Iob de seipso dixit *si osculatus sum manum meam oro meo*, quasi inaniter mihi complacens in rebus meis, eas laudans, aut libenter audiens ab alijs laudari. In qua re vir ille sanctissimus raram suam eximiamque virtutem ostendit: Nam (vt S. Augustinus ait) licet facile sit laudationem ex rebus nostris non querere, quando negatur: difficillimum tamen est, cum eadem sponte offertur, non gaudere, & S. Chrysostomus de seipso fatetur: quando auditores laudabant eius Conciones, pati se solitum, quod humanum est congaudendo cum illis: licet sit credendum, id non fecisse, quasi audiendis suis laudibus delectaretur: sed ob vtilitatem & profectum ipsorum auditorum, & ob gloriam Dei, quæ ex eo oriebatur.

Quando autem in eisdem casibus est loquendum, maiori opus est prudentia ac discretione: adulatores enim oportet asperè reprehendere, si aliquam in eos habes potestatem: quemadmodum Christus Dominus noster acriter Phariseos reprehendebat, cum aliquam in faciem ei dicebant adulationem: *Quid, inquit, me tentatis hypocrita: & cuidam, qui (vt S. Thomas perpendit) per adulationem vocauerat: g magistrum bonum*, respondit: *quid me dicit bonum?* vt intelligeret se tam procul ab adulatione dicenda esse debere, atque ipse erat ab audienda. Quando autem laudans rectam habet intentionem, repellendæ sunt laudes humilibus veris que rationibus: non vt in laudando pergat, sed vt, quis tu sis, agnoscat, quemadmodum S. Gregorius respondit S. Leandro, à quo ob perfectam & exemplarem suam vitam laudabatur. Volo, inquit, verbis tibi respondere bonæ cuiusdam mulieris: *h ne vocetis me Noemi: id est, pulchram; sed vocate me mara; id est, amarâ, quia amaritudine valde repleuit me omnipotens*. Ne existimes, vir venerabilis, me nunc eum esse, quem antea noueras: quamuis enim in exterioribus creuerim ob dignitatem, interiorius tamen in spiritu valdè decreui, & consueque perueni, vt sim vnus ex illis, de quibus scriptum est: *deiecit eos cum eleuaretur*. Ille, cum est eleuatus, ceteretur deiectus, qui ascendens ad dignitates, descendit in moribus. Hæc S. Gregorius, ex quibus apparet, verè Humili nunquam deesse rationes, eludendi laudes, quas de se audit. Et huiusmodi rationes sunt, quas Dauid appellat *ksagitta parentis acutæ, & carbones desolatorios*, quos potens ipse Deus

c Psal. 39. 16.

f Iob. 31. 27.

Gloss. in 1.

Thes. 2.

S. Tho. 2. 2.

q. 132. a. 1.

arg 3.

Hom. 38. ad

popul.

Laudes non

querere fa-

cile, non ad-

mittere dif-

ficile.

Adulator

corripien-

du.

f Mar. 22. 16

g Mar. 10. 17

Luc. 18. 16.

Ecc. 19. 23.

Lib. 7. Epi.

25.

h Ruth. 1. 20

c c

Laudibus

nostris pru-

dentar re-

spondendū.

c c

i Psal. 72. 8.

c c

c c

c c

k Psal. 119. 4.

Non itij lau-
dantur, vt
infantes,
Ruth. 2. 10.
3.

m Prou. 2.
21.
Si male egi-
sti, dolo.

n Tob. 33. 27.
Si bene,
perge.

o Luc. 7. 39
o c. 10. 40.
o Ioan. 12.
7.
p 2. Reg. 6.
16. 21.
Tracl. 4. c. 2.
Gauden-
dum de
contemptu.

confert contra adulatorias & fraudulētas linguas. Quod si in virtute sis No-
uitius & Tyro, audias que tuos maiores te laudantes; id cum vera humilitate
debes magnæ tuæ imbecillitati adscribere; & necessitati, qua tanquam in-
fans aliquis huiusmodi fomento indigeas, eum in modum, quo humilis illa
Ruth audiens laudari se à Booz, cadens in faciem suam & adorans super ter-
ram, dixit: *Inueni gratiam apud oculos tuos, Domine mi, qui consolatus es me, &
locutus ad cor es ancilla tua, qua non sum similis unius puellarum tuarum*: quali
dixerit, prudentia tua ob magnam meam imbecillitatem huius laudationis
tuæ causa est, quamuis ego sim eius indigna.

E I S D E M duabus vijs vtendum tibi est, cum te aliquis verbo contempserit,
aut contra te murmurauerit. Aliquando tacendo, aliquando verò loquen-
do; semper tamen cum humilitate & serenitate vultus: quamuis enim in
linguam alijs detrahentem, facies tristis sit ostendenda, vt illa aduertat, te hor-
rere, talia audire; & ea ratione illam dissipet, quemadmodum ventus Aquilo dis-
sipat plumas: in eas tamen murmuraciones, quæ te tangunt, præstat non o-
stendere huiusmodi signa tristitiæ, & impatientiæ ob tuum contemptum.
Et si reuera sint de materia mala, cuius tu sis tibi conscius: æquum est, te e-
ius pœnitere; ac dicere intra te ipsum (vt habetur in libro Iob) *in peccatis
vere deliqui, & vt eram dignus non recepi*: quare hæc pœnam & iustam esse
existimabis, & à Deo tibi missam, vt à culpa expurgeris, & vitæ emendandæ
studeas. Quod si materia sit bonum aliquod opus tuum, tacendum tibi est,
non tamen opus omittendo: sed tuam defensionem, Dei prouidentia com-
mittendo, qui huiusmodi calumnias sustinentes tueri solet: quemadmodum
Christus Dominus noster o Mariam Magdalenam ter defendit ab eis, & à
boni, quod præstabat, murmuracionibus. Quod si aliquid sit dicendum, id
fiat, confirmando cum humilitate bona tua proposita, eum in modum, quo
Dauid uxori suæ Michol murmuranti, ipsum irridenti p quod coram Domino
saltasset, ipse respondit, se ipsum magis humiliando & contemnendo, vt po-
stea videbimus: Et sic ei silentium imposuit. Sic enim quadam valde occul-
ta & gloriosa ratione triumphum ages de tuis calumniatoribus, si ostendas
te de tuo contemptu gaudere, aut fatearis te dignum esse, qui sic contem-
naris; quemadmodum ad finem Tractatus præcedentis fuit explicatum.

§. II. Superiores contra se ortas murmuraciones
impedire & amouere tenentur.

SUPERIORES tamen in huiusmodi casibus possunt, ac verò inter-
dum debent, facti sui rationem reddere, vt murmuracionem contra
se ortam impediunt, & amouent scandalum, ne impingant ignorantes,
qui

qui non intelligentes causam & motiuum ipsius, eum damnant & conquerruntur; quemadmodum fecit Pater ille familias, contra quem murmurabāt operarij, qui tota die in ipsius vinea laborauerant, eò quòd iussisset eandem mercedem ijs operarijs reddi, qui vna sola hora laborauerant, nam statim atque ad eius aures peruenit murmur illorum, vocatum ad se eorum vnum valde blande corripuit, dicens: *a amice non facio tibi iniuriam: nonne ex denario conuenisti mecum? tolle quod tuum est, & vade: volo autem & huic nouissimo dare sicut & tibi: aut non licet mihi, quod volo, facere? an oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?* Et hac insigni prudentia querelas dissoluit murmurantium, insinuans eis quam immeritò conquererentur; & iniuriam, quam ipsi inferebant; & incommodum, quod proximo suo inferre tentabant; ac denique grauitatem peccati ipsorum, cuius morbi radici aptum antidotum applicabat: id enim significat illud, quod adiecit: *an oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?* quali ei dixerit: attende, quod ex mea liberalitate acceperit oculus tuus occasionem, vt esset temerarius, cupidus, & inuidus boni proximi tui: *temerarius*, inquam, fuit, eò quòd iudicaueris, me acceptatorem personarum, & iniustum, eò quòd pro labore inæquali mercedem dederim æqualem: sed in hoc deciperis, nam ex meis facultatibus licet mihi elemosynam facere, & gratis dare, quod non debetur ex iustitia. Adde, quòd etiam in hoc es temerarius, cùm iudicas proximum tuum, minus te laborasse ob temporis, quo laborauit, breuitatem: nam plus ipse laboris perfecit in vna hora, ob eius magnam diligentiam, quàm tu feceris in duodecim, ob tuam in laborando ignauiam. Est etiam oculus tuus *cupidus*: quia non es tuis contentus, sed etiam, quod tibi non debetur, concupiscis, exigēs quasi ex iustitia, quod labore tuo non es promeritus. Ac denique es *inuidus*, cùm doleas de bono tui proximi, ac de gratia quam ego illi feci. Cùm potius ex hoc ipso deberes gaudere: siquidem nihil ex ijs, quæ tua sunt, propterea amittis, quod ego illi ex liberalitate dem quod meum est, quòd ipse detestatur, & bene habeat. Cogita igitur, te sine causa irasci, pacem amittere, alios turbare, ac zizania in familia mea seminare: cùm meritò attendere debuisses, me tibi nullam iniuriam fecisse, eò quòd aliquid dederim tuo proximo; sed te potius mihi iniuriam facere, eò quòd de me murmures. Sed ego iniuriam hanc tibi ignosco, reddoq; quod debeo, non me vliscens de murmuratione, & querela, quam de me immeritò habuisti.

Hoc est exemplar quod Christus D.N. in hac parabola nobis proponit, vt in ea videamus murmurationis malitiam, radices, ac damna; & simul Prælatorum dexteritatem in ea curanda, nō tam ad suum honorē tuendū, & eius, quod fecerunt, rationē reddendam, ne iniusti habeantur: quàm ad pacem in sua familia seruandam, & culpam, damnaque ab ea prouentura, impediēda.

SED

Mat. 20.
13.

*Temeritas
murmurantis.*

*Cupiditas,
Inuidia.*

Non omnes
sed capita
factionum
arguenda.

SED ne silentio prateramus causam & motiuum patrisfamilias, cur nō omnes simul operarios, quorum tamen multi murmurauerant, corripere sed vnum tantum seorsim voluerit. Voluit enim nos docere modum & rationem in his correptionibus seruandum, quamuis non semper sit eadem: nam in Communitatibus semper inter reos sunt aliqui innocentes, & omnes in genere reprehendere. solet esse afflictionis & desolationis occasio i-
p̄s innocētibus, cū se vident inter reos haberi. Ac propterea magna cū prudentia paterfamilias vnum accepit seorsim, qui murmurationis caput esse videbatur, aut insolentius in ea se gesserat: & hunc corripuit, & magis in particulari reprehendit: ita tamen vt omnes peccati complices eisdem rationibus conuicti remanerent, & corrigerentur. Et sic reliqui, qui innocentes erant, peccati manserunt, suæ innocentiae conscij, cū viderent, se non esse de illa culpa notatos, & ipsa Communitas manet in suo honore, cū in ea plures innocentes esse intelligantur.

Aliquando
expedit ar-
guitur commu-
nitatem.
b Mat. 26. 10
Ioan. 12. 11

SED aliā prudentia tenet aliam viam quæ monens ipsam communitatem de culpa, vt emendationem obtineat, quam intendit, corripit omnes, qui in ea sunt, etiam si pauci sint rei: eō quod nec eos nominare; neque admonitionem & correctionem pratermittere expediat. Et ita eos cum multis alijs corripiendo ipsi corriguntur, non punēti nominatim: ipsi verō innocentes ex eo redduntur cauti, ne in huiusmodi peccatum incidant. Cuius rei aptum habemus exemplum in Christo Domino, cū aliqui ex discipulis & nominatim Iudas de b *Maria Magdalena murmurarent*. Christus enim in communi omnes monuit, & corripuit: nam neque Iudas ob cordis sui duritiem capax erat particularis reprehensionis, neque par erat, reliquos non aduertere murmurationis malitiam, & eius curatiōnem.

CAPVT XIII.

PLURIMUM REFERRE AD CONCORDIAM ET MUTUUM cum omnibus commercium conseruandum, valde melancholicam aut valde cholericam naturam moderari, & pertinacem, aut vindicta cupidam domari.

INTER cetera, quæ concordiam Reipublicæ & Familiæ, & humanam mutuam familiaritatem, & consuetudinem euertunt, non postremum locū obtinet naturalium propensionum diuersitas & contrarietas: cū scilicet quisque præceptis eō fertur, & inclinatur, quod naturalis corporis constitutio propendet. Ex quo fit, vt alij cholericici sint ac ve-

hemen-